

Gemeente Maastricht

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

Aan de dames en heren,
leden van de gemeenteraad

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP
PFAS - onderzoek en aanpak

BEHANDELD DOOR
JGM (Jos) Lochs

E-MAILADRES
Jos.lochs@maastricht.nl

DATUM
17 december 2019
18 DEC 2019
TELEFOONNUMMER
043 35 4414

FAXNUMMER
043 - 350 4141

BIJLAGEN

ONZE REFERENTIE
2019.37698

UW REFERENTIE

VERZONDEN

Geachte raadsleden,

Met deze raadsinformatiebrief wil ik u informeren over PFAS in relatie tot onderzoek en aanpak in Maastricht.

Productie en toepassing PFAS

Sinds de 60er jaren zijn veel nieuwe, chemische stoffen ontwikkeld en toegepast. Stoffen die van nature niet in het milieu voorkomen. Een voorbeeld is de stofgroep van de Poly- en perFluor Alkyl Stoffen (PFAS). De meest bekende stoffen zijn PFOS (perfluorooctaansulfonzuur) en PFOA (perfluorooctaanzuur). De toepassing van deze verbindingen (meer dan 6000) is zeer breed. Ze zijn o.a. toegepast als vlekkenbescherming in tapijten, voor het waterafstotend maken van textiel, voor metaalbewerkingsprocessen, voor de productie van anti-aanbak materiaal, of als hulpstof in bepaalde soorten brandblusschuim en zelfs in zonnebrandcrème. De laatste jaren is het bewustzijn, dat deze stoffen mogelijk negatieve effecten op onze gezondheid hebben, gegroeid. Dit heeft ertoe geleid dat het gebruik van PFOS en PFOA in Nederland (zo veel als mogelijk) is verboden.

Productie en gebruik PFAS

In Nederland zijn in de nabijheid van locaties waar PFAS werd/wordt geproduceerd hoge gehalten in de bodem aangetroffen. Daarnaast is als gevolg van atmosferische depositie de bodem van geheel Nederland verontreinigd met PFAS. Deze zgn. diffuse PFAS-verontreiniging ligt als het ware als een deken over Nederland. Onderzoek naar de effecten van PFAS op mens en milieu heeft nog weinig plaatsgevonden.

Ontbreken toepassingsnorm voor PFAS houdende bodem

Omdat PFAS een stof is die niet van nature in het milieu voorkomt en omdat een hergebruiksnorm ontbrak, kon grond waarin PFAS werd aangetoond niet meer worden toegepast. Dit leidde tot een stagnatie van hergebruik van grond- en bagger. Op 8 juli 2019 heeft Staatssecretaris Van Veldhoven de Tweede Kamer het 'Tijdelijk handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie' (THK) aangeboden. Helaas heeft het THK niet tot het gewenste resultaat –om de afzet van grond te stimuleren en werkzaamheden vlot te trekken– geleid. Integendeel, de afzetmarkt ging nagenoeg geheel op slot en uitvoering van bouw- en baggerwerkzaamheden stagneerde. Inmiddels heeft de Staatssecretaris op 29 november 2019 de PFAS-norm bijgesteld van 0,1 naar 0,8 microgram (Aanpassing Tijdelijk Handelingskader PFAS). Wanneer in partijen grond deze aanpaste norm niet wordt overschreden is deze grond op landbodem (nagenoeg) vrij toepasbaar. Dit betekent dat de afzetmogelijkheid van deze grond is verbeterd en bouwwerkzaamheden weer op gang komen.

Raadsinformatiebrief

DATUM
17 december 2019

De toepassingsmogelijkheden van bagger in baggerdepots is iets verruimd waardoor ook baggerwerkzaamheden op gang komen. De norm voor toepassen van grond in waterbodembodem en/ of in uiterwaarden is evenwel nog niet gewijzigd. Aangezien het merendeel van grond die in de gemeente Maastricht vrijkomt werd toegepast bij de herinrichting van de uiterwaarden van de Maas blijft de afzet van grond nog steeds een aandachtspunt/knelpunt.

Het vinden van toepassingslocaties blijft hierdoor nog steeds een zoektocht, locaties liggen steeds verder weg waardoor de afzetkosten aanzienlijk stijgen.

Onderzoek naar PFAS-verdachte locaties in Limburg

In opdracht van de Provincie Limburg is er eind 2018 een onderzoek uitgevoerd naar potentieel PFAS verdachte locaties. Dit onderzoek betreft een bureaustudie waarin op basis van type bedrijvigheid is gekeken of het gebruik van PFAS houdende stoffen aan de orde zou kunnen zijn. Voor gemeente Maastricht heeft dit onderzoek tot 27 potentieel PFAS verdacht locaties geleid. Of deze locaties daadwerkelijk met PFAS verontreinigd zijn, zal nog uit onderzoek moeten blijken. Omdat er in Maastricht geen productie van PFAS-houdende stoffen heeft plaatsgevonden, is er voornamelijk geen sprake van locaties met een hoog risico op PFAS-verontreiniging.

Wat gaan we nog doen?

Vanuit het Uitvoeringsprogramma van het Convenant Bodem en Ondergrond 2016-2020 ligt een voorstel om op landelijk niveau een onderzoek naar PFAS op bronlocaties te coördineren. Omdat er in Maastricht geen locaties zijn met een hoog risico zijn wij volgend in dit landelijk initiatief. Wel zal het grondwater in Maastricht begin 2020 bij de jaarlijkse, reguliere monitoringsonderzoek ook op PFAS worden onderzocht. De resultaten van dit onderzoek worden in de het tweede kwartaal van 2020 verwacht.

Daarnaast zal de gemeentelijke bodemkwaliteitskaart in 2020 met PFAS-gegevens worden uitgebreid. Hierdoor kan sneller en gemakkelijker worden bepaald waar grond kan worden hergebruikt, zonder dat aanvullend onderzoek naar PFAS hoeft plaats te vinden.

Ik ga ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en houd u op de hoogte van verdere ontwikkelingen.

Hoogachtend,

Namens Burgemeester en Wethouders van Maastricht,

Gert-Jan Krabbendam
Wethouder Klimaat & Energie, Ruimtelijke ontwikkeling en Mobiliteit,